

Beslut om bildande av naturreservatet Andsjövallen

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Andsjövallen
Kommun:	Åre
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	Omkring fem kilometer sydöst om Trillevallen och elva kilometer nordöst om Ottsjö
Centrumkoordinater:	N: 7013491 E: 413650 (SWEREF99 TM)
Fastigheter:	Del av Svensta 1:133
Markägare:	Persson Invest AB
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal:	80 hektar, varav 48,5 hektar produktiv skogsmark
Naturtypsarealer:	Skogsmark 66,1 hektar, våtmark 11,8 hektar, övrigt 2 hektar

Innehållsförteckning

Uppgifter om naturreservatet	1
Länsstyrelsens beslut.....	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet.....	4
Beskrivning av området.....	4
Föreskrifter och undantag.....	6
Beskrivning av ärendet	9
Ärendets beredning.....	9
Synpunkter på förslaget till beslut	9
Länsstyrelsens bedömning och motivering	10
Bedömning av naturmiljön	10
Motivering av syfte och föreskrifter	10
Naturvärdesinventeringar	11
Bedömning av förenlighet med riksintressen, kommunala planer och övriga bestämmelser.....	11
Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster.....	12
Konsekvensutredning.....	13
Medverkande beslutsmöte	13
Upplysningar	14
Bilagor	16
Bilaga 1. Beslutskarta Naturreservatet Andsjövallen	17
Bilaga 2. Översiktskarta Naturreservatet Andsjövallen	18
Bilaga 3. Underhåll av väg	19

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad beslutscharta, bilaga 1, som naturreservat med nedan angivna syfte. Naturreservatet ska ha den geografiska omfattning som framgår av beslutschartan och som mäts in och märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i Jämtlands län (Länsstyrelsen) med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna skäl och föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Beslutet om bildande av naturreservatet inbegriper beslut av skötselplan. Länsstyrelsen i Jämtlands län fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård. Naturreservatets förvaltare ska vara Länsstyrelsen i Jämtlands län

Naturreservatets namn ska vara **AndsjövalLEN**

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom naturreservatsområdet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturvärden knutna till brandpräglad tallnaturskog, grandominerad naturskog samt andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt. De delar av skogsmarken som är präglade av brand bör naturvårdsbrännas i lämpliga intervall. Syftet kan även uppnås genom återinförande av bete.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Brandpräglad tallnaturskog med gamla brandskadade träd, torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier.
- Grandominerade "brandrefugier" präglade av intern beståndsdynamik, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter, marklevande svampar samt naturskogsgynnade och hålhäckande fåglar.

Beskrivning av området

Naturreservatet Andsjövallen ligger i Åre kommun och är beläget mellan Andsjön och Gulsjön, cirka två kilometer norr om Håckrenmagasinet och cirka fem kilometer sydöst om Trillevallen. Vid Gulsjöns södra strandkant är höjden över havet omkring 510 meter och de högsta partierna i söder når cirka 540 meter över havet.

Berggrunden består av fyllit i södra delen med ett bälte av kvartsarenit mellan sjöarna i norra delen. Jordarterna är morän och torv. Terrängen är kuperad med böljande moränåsar, som till stor del är blockrika, vilka skiljs åt av flacka och fuktiga partier.

Naturreservatet är 80 hektar stort och består av tallnaturskogar (*Pinus sylvestris*) som historiskt sett har präglats av brand, med inslag av grandominerade (*Picea abies*) brandrefugier samt våtmarkspartier. Skogsmarken består huvudsakligen av talldominerad och brandpräglad skog längs områdets åsformationer. I de flackare partierna och fuktigare stråken finns det både grannaturskogar och gransumpskogar präglade av intern beståndsdynamik.

Naturvärdena är främst kopplade till den brandpräglade tallskogen. Åsformationerna i naturreservatets östra del har den tydligaste prägeln av brand och utgör värdekärna med naturreservatets högsta naturvärden. Tallen dominerar tydligt, granen utgör endast en liten del av den underväxt som finns. Fältskiktet utgörs av fattiga ristyper, varav bottenskiktet ofta har en god förekomst av marklavar. Bitvis har skogen stavatallskaraktär, med relativt tätbevuxna partier av klenare tall som uppkommit efter den senaste branden. Trots detta finns det kvar ett flertal grova, mycket gamla tallar, inom dessa partier, som överlevt de senaste bränderna. I andra delar är skogen glesare, med högre andel av de grövre träden. Det finns iögonfallande mycket tallar med brandljud i området. Flera av de grövre tallarna har dubbla brandljud och enstaka tallar har trippla brandljud. Det finns kvalitativ död ved av tall spritt i området, både i form av stående död ved, högstubbar samt lågor. Tillgången på kvalitativ död ved återspeglas av de arter som är funna i området, däribland gräddporing (*Sidera lenis*), fläckporing (*Anthoporia albobrunnea*) samt smalfotad

taggsvamp (*Hydnellum gracilipes*), vilka samtliga har högt indikatorvärde för tallnaturskogar.

Åsen som sträcker sig i västlig till östlig riktning i naturreservatet norra del, strax sydväst om utloppet av bäcken till Gulsjön, har inte samma tydliga prägel av brand och utgörs i stället av barrblandskog med naturskogskaraktär. Det är endast det nordvända sluttningen som har tydlig prägel av brand, vilket också utgör de högsta naturvärdena längs denna ås. Trädslagsblandningen skiljer sig också då granen utgör en betydligt större andel, varav den bitvis dominerar. Det finns fortsatt naturvärden kopplat till intern beståndsdynamik, död ved och äldre träd i denna del av naturreservatet.

Inom naturreservatet finns det också mer renodlade grannaturskogar med höga naturvärden. I de fuktigare och blöta svackorna som är spridda i naturreservatet, samt skogarna intill bäcken som rinner mellan Andsjön och Gulsjön, där branden inte haft samma påverkan, har granen kvarstått som det dominerande trädslaget sedan länge. Dessa granskogar, varav vissa utgörs av sumpskog, hyser höga till mycket höga naturvärden, kopplat till kontinuitet av äldre granar samt tillförsel av död ved. Typiska arter för naturtypen, såsom granticka (*Porodaedalea chrysoloma*) och gammelgransskål (*Pseudographis pinicola*) är funna i dessa delar. Området i naturreservatets västra del, mellan Andsjön och myren, utgörs av ett område med grannaturskog på frisk till torr mark, i lätt kuperad terräng, som inte heller påverkats av tidigare bränder. Området hyser höga naturvärden kopplat till intern beståndsdynamik, med luckor, stor diameter- och åldersspridning samt rikliga mängder död ved av gran.

Lövträdsinslaget i naturreservatet är relativt sparsamt. Det finns spridda grupper av asp (*Populus tremula*), i enstaka fall av grövre dimensioner. Det finns enstaka sälgar (*Salix caprea*), både längs åsar och i fuktiga svackor, varav några är prydda med skrovellav (*Lobaria scrobiculata*) och stuplav (*Nephroma bellum*). Björk (*Betula spp.*) är mer vanligt förekommande i naturreservatets fuktigare områden, främst av klenare dimensioner.

Naturreservatet har huvudsakligen tre områden med våtmark. En myr ligger i naturreservatets västra del och stäcker sig österut i ett skog-myrkomplex, med mindre myrpartier spridda mellan skogsmarken, i svackan mellan Andsjön och Gulsjön. Två mindre myrar ligger i naturreservatets östra och södra kant. Samtliga myrar utgörs av trädbevuxna fattigkärr. Bottenskiktet utgörs av vitmossor på de fastare delarna och i de blötaste delarna tar starrväxter över fältskiktet. På myrarna dominerar tallen, med gamla snedvridna stammar och platta kronor.

Skogsmarken omfattar två områden med ungskog. Det ena området ligger intill naturreservatets södra gräns, intill vägen, och utgörs av en ungskog av contortatall (*Pinus contorta*). I naturreservatets östra del finns det upphuggna gator som har föryngrats med tall. Det finns spår av äldre plockhuggning längs majoriteten av

naturreservatets åsar, vilket syns på gamla, nedbrutna stubbar. Det finns även ett område i naturreservatets norra del, på åsen strax sydväst om utloppet av bäcken som rinner ut i Gulsjön, med färska stubbar på höjden av åsen, där plockhuggning utförts i modern tid. Området är sannolikt påverkat av utmarksbete då det funnits ett flertal fåbodar i närområdet, däribland Andsjövallen som givit naturreservatet dess namn. En skoterled går mellan Andsjön och Gulsjön, inom och strax utanför naturreservatets norra gräns.

En mer omfattande beskrivning samt artförteckning finns i skötselplanen, bilaga 4.

Föreskrifter och undantag

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska nedan angivna föreskrifter gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

A-föreskrifterna anger begränsningar i vad markägare och andra med särskild rätt (så som jakträttshavare, innehavare av servitut, med flera) får göra på den del av fastigheten som ligger inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
2. uppföra byggnad eller anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
3. utöka eller ändra befintlig byggnad eller annan anläggning,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
6. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning,
7. spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
8. dika, kulvertera dike, rensa vattendrag, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
9. sätta ut, så eller plantera arter av något slag,
10. tillföra kalk andra växtnäringsämnen, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

B-föreskrifterna anger vilka förvaltningsåtgärder Länsstyrelsen ska ha möjlighet att genomföra inom naturreservatet.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar anläggs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla markerad på karta, bilaga 1,
3. bekämpning av för området främmande arter,
4. naturvårdsbränning och/eller brandefterliknade åtgärder i område markerat på karta, bilaga 1, inklusive anläggande av mineraljordssträngar för yttre brandavgränsning, utglesning av gran och brandefterföljande spridning av lavfragment, samt att skada nedre delen av en del tallstammar genom barkning och markstörning,
5. undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållande,
6. återställning av vattendragets naturliga strukturer och vård av omgivande strandzon, markerat på karta, bilaga 1, vilket inbegriper fällning av träd och uttag av sten i strandkanter samt tillförsel av lekgrus och nödvändig körning med erforderliga arbetsfordon under arbetets gång,
7. betesdrift med tillhörande åtgärder inklusive uppsättning och underhåll av stängsel. *

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

C-föreskrifterna anger begränsningar i vad alla och en var får göra inom naturreservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller skada växande träd, buskar eller döda träd (torrakor och lågor) eller annan död ved,
2. klättra i boträd, uppehålla sig, eller flyga drönare, nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in ryggradslösa djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet. I övrigt hänvisas till gällande fiske- och jaktlagstiftning,
3. göra åverkan på mark, berg, block och vattendragsbottnar,
4. sprida, sätta ut, så eller plantera arter av något slag.

Generella undantag

Generella undantag anger vilka åtgärder som får genomföras i naturreservatet trots förbuden som anges i A- och C-föreskrifterna.

A- och C-föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) sameby att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
- c) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt, lika stort, och där jakttorn/jaktplats ska vara av enklare konstruktioner och av naturmaterial och metall,
- d) tillfällig skyltning i samband med pågående jakt, där skyltar tas bort när säsongens jakt är avslutad,
- e) normalt underhåll av befintlig väg i anslutning till naturreservatet, markerad på karta, bilaga 1, innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- f) röjning, underhåll och skyltning av befintlig vinter- och skoterled markerad på karta, bilaga 1, där fallna träd över led får flyttas eller kapas, men ska lämnas i reservatet,
- g) underhåll av befintliga stigar genom att fallna träd över stigar får flyttas till sidan av stig eller kapas samt att grenar och unga träd som stör framkomligheten får tas bort.

Tillståndsplikt

Trots bestämmelser enligt A- och C-föreskrifterna är det efter tillstånd från Länsstyrelsen tillåtet att genomföra de åtgärder som listas nedan.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen ska A och C-föreskrifterna heller inte utgöra hinder för:

- h) bekämpning av för området främmande arter,
- i) uppförande av jakttorn på ny plats samt röjning av nya siktgator,
- j) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jakttorn i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog,
- k) genomförande av vetenskapliga undersökningar som innefattar insamling av arter eller har annan påverkan på naturmiljön.

Förtydligande av föreskrifter och undantag

Föreskrift B7. Efter upphört bete ska stängsel plockas bort av naturreservatets förvaltare.

Jakt och fiske

Jakt och fiske regleras inte i naturreservatets föreskrifter, gällande jakt- och fiskelagstiftning råder. Uttransport av fäلت vilt får ske med stöd av § 1 terrängkörningsförordningen.

Dispens från föreskrifterna

Om det finns särskilda skäl kan Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifter för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

År 2016 genomförde Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar i området. Detta efter kontinuerlig kontakt med markägaren under några år, efter att de blivit uppmärksammade om områdets naturvärden. År 2019 besöktes området igen av Länsstyrelsen för ytterligare inventeringar. Det planerade naturreservatet lades som förslag till naturreservat år 2019 och godkändes av Naturvårdsverket år 2021.

Efter vissa mindre gränsändringar i dialog med markägare kunde Skogsstyrelsen påbörja uppdraget att mäta in områdets gränser. Efter fastighetsutredning färdigställdes uppdraget 2023. Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingar slutfördes och överenskommelse om intrångsersättning slöts med markägaren år 2025.

Under 2025 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Ett yttrande från Väsek inkom till Länsstyrelsen. Väsek har inget att erinra så länge de kan bibehålla befintlig skoterled med skötsel och underhåll. Enligt undantag f) från föreskrifter får befintligt skoterled röjas, underhållas och skyltas. Åre kommun har i sitt yttrande inget att erinra mot förslag till beslut, men upplyser Länsstyrelsen om att Länsstyrelsens information om att området delvis berör ett av kommunens utpekade områden med möjlig potential för vindkraft är missvisande. Inför framtagandet av den tematiska översiktsplanen för vindkraft togs en rapport med kartläggning fram för att undersöka områden med potential för vindkraft. Bedömningen har gjorts att den föreslagna inriktningen bör vara att inte peka ut särskilda områden för etablering av vindkraft. Informationen har reviderats i beslutet.

Sametinget och SGU lämnade meddelade gällande att de avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Bedömning av naturmiljön

Naturreseptatet är topografiskt varierat och har stor variation i markegenskaper och fuktighet. Topografin och den varierande tillgången till vatten ger en stor variation av livsmiljöer, vilket gynnar ett brett spektrum av arter. Naturvärdena i området är primärt knutna till gamla tallar, brandskadad, kolad och tjärrik tallved, men även till gamla granar samt stående och liggande död ved av gran.

Skogen i området består av ett relativt stort område med naturskogsqualiteter där brand tydligt satt sin prägel. Brandgynnade arter som fläckporing (*Anthoporia albobrunnea*) och smalfotad taggsvamp (*Hydnellum gracilipes*) har observerats i området. Effektiv brandbekämpning har lett till att denna skogstyp blivit ovanlig i landskapet, vilket lett till att många brandberoende eller brandgynnade arter är hotade. I delar av området har även grandominerad naturskog med höga granskogsnaturvärden utvecklats. Skogen har mestadels en tydlig trädkontinuitet och även god kontinuitet av död ved.

Området är beläget intill två landskapsavsnitt, av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt utpekad värdeetrakt (Vålådalen och Moskogen) framtaget som ett led i arbetet med en nationell strategi för formellt skydd av skogsmark. I sådana trakter finns täthet av värdekärnor med djur- och växtliv samt biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer. Värdeetrakterna har särskilt höga ekologiska bevarandevärden för skogstypen tallskog samt granskog i de ingående värdekärnorna. Trots att naturreseptatet inte ligger inom dessa värdeetrakter, bedömer Länsstyrelsen att området bör anses som en viktig värdekärna som binder ihop dessa landskapsavsnitt.

Motivering av syfte och föreskrifter

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Även mot bakgrund av områdets behov av både naturvårdande skötsel och fri utveckling bedömer Länsstyrelsen att bildande av naturreseptat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden. Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreseptat.

Länsstyrelsen bedömer att områdets naturvärden och biologisk mångfald knutna till historiskt brandpräglad tallskog långsiktigt gynnas av naturvårdsbränning. Naturvårdsbränning skapar habitat för brandberoende eller brandgynnade arter. Mycket av naturvärdena och den biologiska mångfalden i brandpräglad skog är knutna till ett glest, solgenomsläppligt trädskikt, ett tunt humusskikt med mycket marklavar och lite ris samt till gamla brandskadade och kolade träd, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier. I de fall där naturvårdsbränning av någon anledning

inte går att genomföra kan brandefterliknande naturvårdsåtgärder utföras i stället. I detta ingår åtgärder så som fällning av en del gran för att skapa luckighet och därigenom frambringa att solens värmande strålar når trädstammar, mark och död ved samt att på mekanisk väg skada tallar för att skapa kådbildning och död ved. Markstörning som minskar förnadjupet gynnar marklevande svampar och skapar möjligheter för självföryngring av tall. Länsstyrelsen bedömer att den brandpräglade tallnurskogens naturvärden bäst bevaras och utvecklas genom upprepad naturvårdsbränning och längre perioder av fri utveckling däremellan. Vidare bedömer Länsstyrelsen att den grandominerade nurskogens strukturella naturvärden och arter bevaras och utvecklas bäst genom fri utveckling utan skötselåtgärder. Vidare bedömer Länsstyrelsen att det ska vara möjligt att bedriva bete i de delar av naturreservatet där bete tidigare bedrivits och där detta skulle gynna naturvärdena.

Slutligen bedömer Länsstyrelsen att kombinationen av valda skötselåtgärder och fri utveckling ger den största möjligheten för långsiktig biologisk mångfald och goda överlevnadschanser för naturvärdesarter och andra arter inom området.

Riktlinjer och Miljökvalitetsmål

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Utöver Länsstyrelsens egna naturvärdesinventeringar har stora delar av området tidigare inventerats av Naturskyddsföreningen 2013. Efter inventeringarna kontaktade Naturskyddsföreningen markägaren för att informera om områdets höga naturvärden, vilket i sin tur ledde till en dialog gällande bildande av naturreservat mellan markägare och Länsstyrelsen.

Bedömning av förenlighet med riksintressen, kommunala planer och övriga bestämmelser

Naturreservatet Andsjövallen berörs av helt eller delvis av riksintressena:

- Kärnområde av riksintresse för rennäringen gällande särskilt viktigt vinterbete i Tåssåsens sameby (Aumåsen/Storflon; enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).
- Riksintresse Turism och Friluftsliv, enligt 4 kap. 1 och 2 § miljöbalken.

För att värna riksintresset för rennäring ska särskild hänsyn tas till renbetet. Att skogsmarken, i och med bildande av naturreservat, undantas från modernt skogsbruk bedöms bidra till att områdets värde för rennäringen bevaras. Naturvårdsbränning

som förvaltningsinriktning är sannolikt en förutsättning för att på lång sikt säkerställa ett bra bete medan åtgärden på kort sikt kan ha en negativ inverkan på bete. I samband med framtagande av bränningsplan för naturreservatet ska därför samråd med Tåssåsen och Handölsdalens sameby ske.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut går väl ihop med ovanstående intressen och är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen som inte anger någon specifik markanvändning för området.

Länsstyrelsen bedömer även att naturreservatet stämmer överens med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som är grunden till vår välfärd och livskvalitet. Bildandet av naturreservatet Andsjövallen har inverkan på ett flertal ekosystemtjänster. I tabell 1 listas de ekosystemtjänster som långsiktigt bedöms påverkas av naturreservatsbeslutet.

Att bevara biologisk mångfald i betydelsen av en mångfald av livsmiljöer, arter och gener ger med stor sannolikhet en positiv påverkan på de flesta av ekosystemtjänsterna. Detta eftersom det inte alltid är känt hur arterna interagerar och vilka arter som kan vara nyckelarter (hornstenar) i att upprätthålla de funktionella ekosystem som ligger till grund för ekosystemtjänster. Biologisk mångfald finns endast med under kategori "Stödjande" i tabell 1 men får ses som en viktig del av alla kategorier.

Att formellt skydda natur kan vara negativt för vissa ekosystemtjänster. Inom ramen för regeringens beslutade miljömål har miljökvalitetsmål och konkreta etappmål satts upp för bland annat formellt skydd av natur. I samband med detta har en övergripande bedömning gjorts av påverkan för vissa ekosystemtjänster, till exempel produktion av skogsråvara. En nationell politisk avvägning mellan till exempel virkesuttag och bevarande av skogar med höga naturvärden är alltså redan gjord.

Tabell 1. Bildandet av naturreservatet Andsjövallens långsiktiga effekt på ekosystemtjänster där P står för en överlag positiv effekt och N står för en överlag negativ effekt på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Stödjande	Primärproduktion där växter och bakterier omvandlar oorganiska ämnen till organiska ämnen.	P

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
	Biologisk mångfald inklusive bevarande av livsmiljöer, hotade arter och andra arter samt genpooler.	P
	Tillhandahållande av livsmiljöer för populationer av arter med olika funktioner under alla stadier av individernas livscykel.	P
Reglerande & bevarande	Biologisk städning, inklusive vattenrening, samt återföring av mineraler och näringsämnen via mikroorganismer, svampar, växter, djur och alger.	P
	Global klimatreglering genom kolbindning, det vill säga upptag av koldioxid, utförd av växter.	P
Försörjande	Virke.	N
	Jakt, bär- och svampplockning.	P
	Renskötsel, till exempel tillgång till lav för renar.	P
Kulturella	Uppskattning av naturen av etiska skäl och som inspirationskälla samt ett naturarv för att bevara naturens egenvärden för framtida generationer.	P
	Estetiska värden där egenskaper hos naturmiljöer möjliggör estetiska naturupplevelser.	P
	Tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv.	P

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 § förordning (2024:183) om konsekvensutredningar, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär utöver redan utbetald intrångsersättning till markägaren så begränsade kostnadsmässiga, och andra konsekvenser, att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Medverkande beslutsmöte

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Julia Bergqvist, funktionschef för naturförvaltning Mattias Vestfält samt handläggare Sarah Johannesson Leander, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Sarah Johannesson Leander

Upplysningar

Föreskrifternas giltighet

Föreskrifterna C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om naturreservatet överklagas.

Kungörelse

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Tillsyn och förvaltning

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Brand

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Skogsvårdslagen

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfäll och stormskadad skog lämnas orörda.

Rennäring

Detta beslut påverkar inte rätten till renskötsel på annans mark.

Organiserad verksamhet

Organiserad verksamhet är tillåten inom naturreservatet, under förutsättningen att själva aktiviteten som bedrivs inte förbjuds i reservatsföreskrifterna och/eller av andra lagar och bestämmelser. Organiserad verksamhet är när en lärare eller ledare för en organisation/företag planerar att genomföra ett arrangemang med deltagare enligt förutbestämd plan/färdväg/rutt. Det är organisatörens ansvar att bedöma hur planerade aktiviteter kan komma att påverka naturen och andra utövare, samt känna till naturreservatets föreskrifter och naturvärden, miljöbalkens kunskapskrav samt skyldigheter och försiktighetsmått som följer av allemansrätten. Organisatören kan alltid kontakta Länsstyrelsen i Jämtlands län för att rådgöra om hur verksamheten bäst kan genomföras inom naturreservatet.

Agerande enligt föreskrifter och undantag samt annan lagstiftning

Föreskrifterna är beslutade för att syftet med naturreservatet ska kunna tillgodoses. A- och C-föreskrifter är bestämmelser för naturreservatet som förstärker naturhänsyn ytterligare utöver andra gällande lagar. B-föreskrifterna är till för att styra vilka förvaltningsåtgärder Länsstyrelsen ska ha möjlighet att genomföra. När det gäller undantag från föreskrifter är dessa till för att visa vilka verksamheter som kan och behöver fortgå. Det kan vara sådant som:

- har högre prioritet i Sveriges lagstiftning än naturreservatföreskrifter har,
- behövs för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fortgå,
- behövs för att förvaltning ska kunna genomföras,
- behövs för att inte begränsa allemansrätten mer än nödvändigt,
- av Länsstyrelsen inte anses skada de utpekade naturvärdena i området.

De undantag från föreskrifter som finns är enbart undantag från naturreservatets föreskrifter som är beslutade för att syftet med naturreservatet ska kunna tillgodoses. Det är inte undantag från grundläggande lagstiftning.

Det är också viktigt att tänka på att undantag från föreskrifter kan ge möjligheter att genomföra något som annars förbjudet i föreskrifterna, om dispens från annan lagstiftning erhålls, men de ger inte markägarens tillstånd.

Exempel på annan lagstiftning som gäller

Vid vistelse i naturreservatet är det alltså viktigt att utöver naturreservatets föreskrifter även följa annan gällande lagstiftning. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- Hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.
- Strandskydd enligt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken.
- Bestämmelser om artskydd enligt miljöbalken och artskyddsförordningen, till exempel fridlysningsbestämmelser med fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter.
- Jaktlagstiftning.
- Kulturmiljölagstiftning.
- Terrängkörningslagstiftning.

Terrängkörning

I naturreservatet gäller terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen, inklusive generellt förbud mot barmarkskörning (gäller även markägare) enligt 1 § terrängkörningslagen (1975:1313). För att få köra i terräng inom naturreservatet på barmark krävs, i de flesta fall, dispens från terrängkörningslagstiftningen.

Vid terrängkörning med stöd av 1 § terrängkörningsförfordningen ska fordon, färdväg och hastighet väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

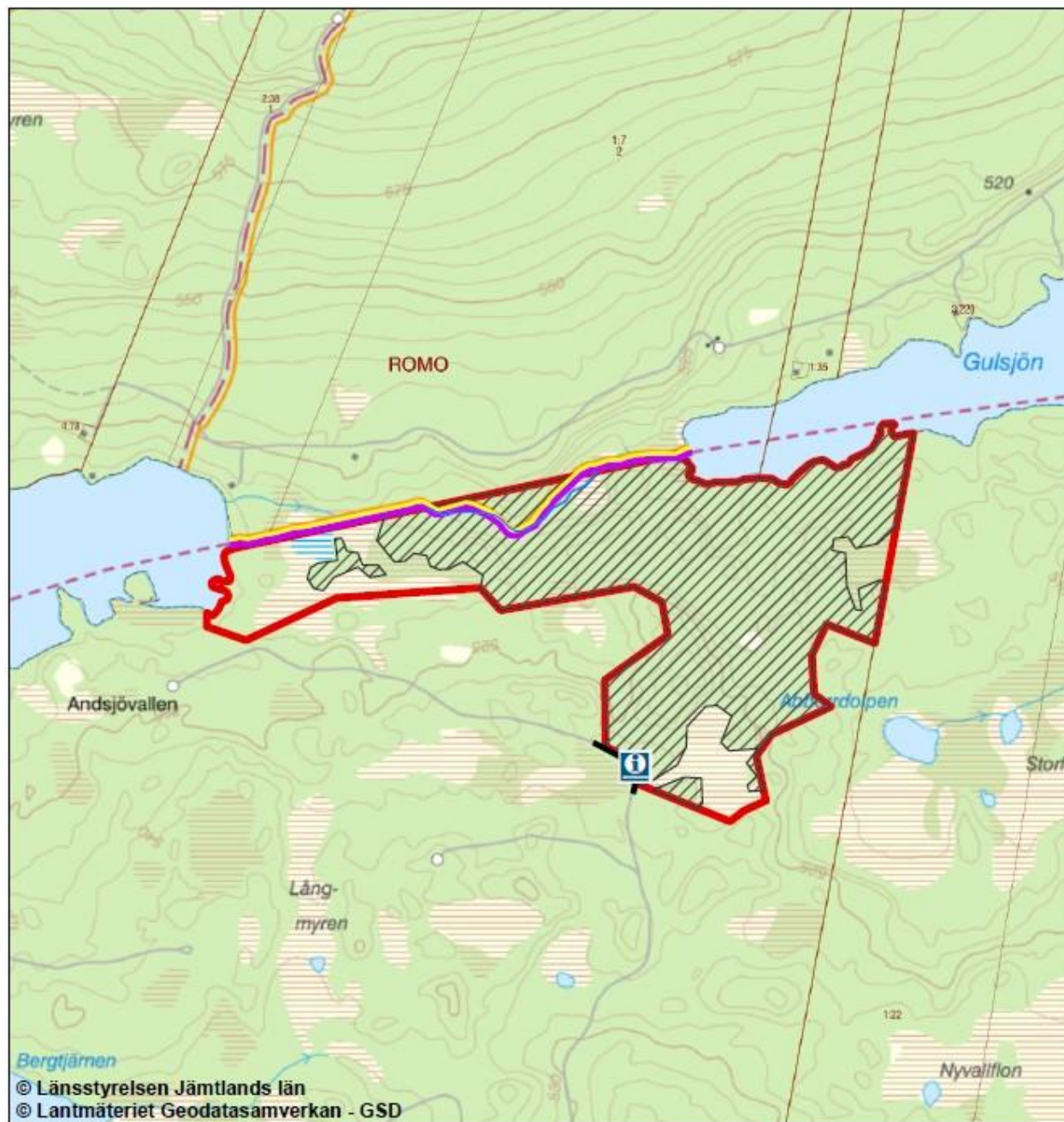
Att köra elcyklar och andra mindre motoriserade fordon i naturen, ingår inte i allemansrätten.

Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutskarta	Visar naturreservatets gränser samt för vilka olika skoterleder, vägar, anläggningar med mera som naturreservatets föreskrifter och undantag från föreskrifter gäller.
2.		Översiktskarta	Visar var i Jämtlands län som naturreservatet ligger.
3.		Underhåll av väg	
4.		Skötselplan	
	4a.	Skötselplankarta	Skötselplankarta som visar var i naturreservatet den biologiska mångfalden förväntas främjas bäst genom fri utveckling och var den förväntas främjas bäst genom naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder.
5.		Överklagandehänvisning	

Bilaga 1. Beslutskarta Naturreservatet Andsjövallen

- Gräns för naturreservatet Andsjövallen
- Område omfattat av föreskrift B4
- Informationstavla
- Väg omfattad av undantag e)
- Vinter- och skoterled omfattad av undantag f)
- Vattendrag omfattat av föreskrift B6

0 375 750 m

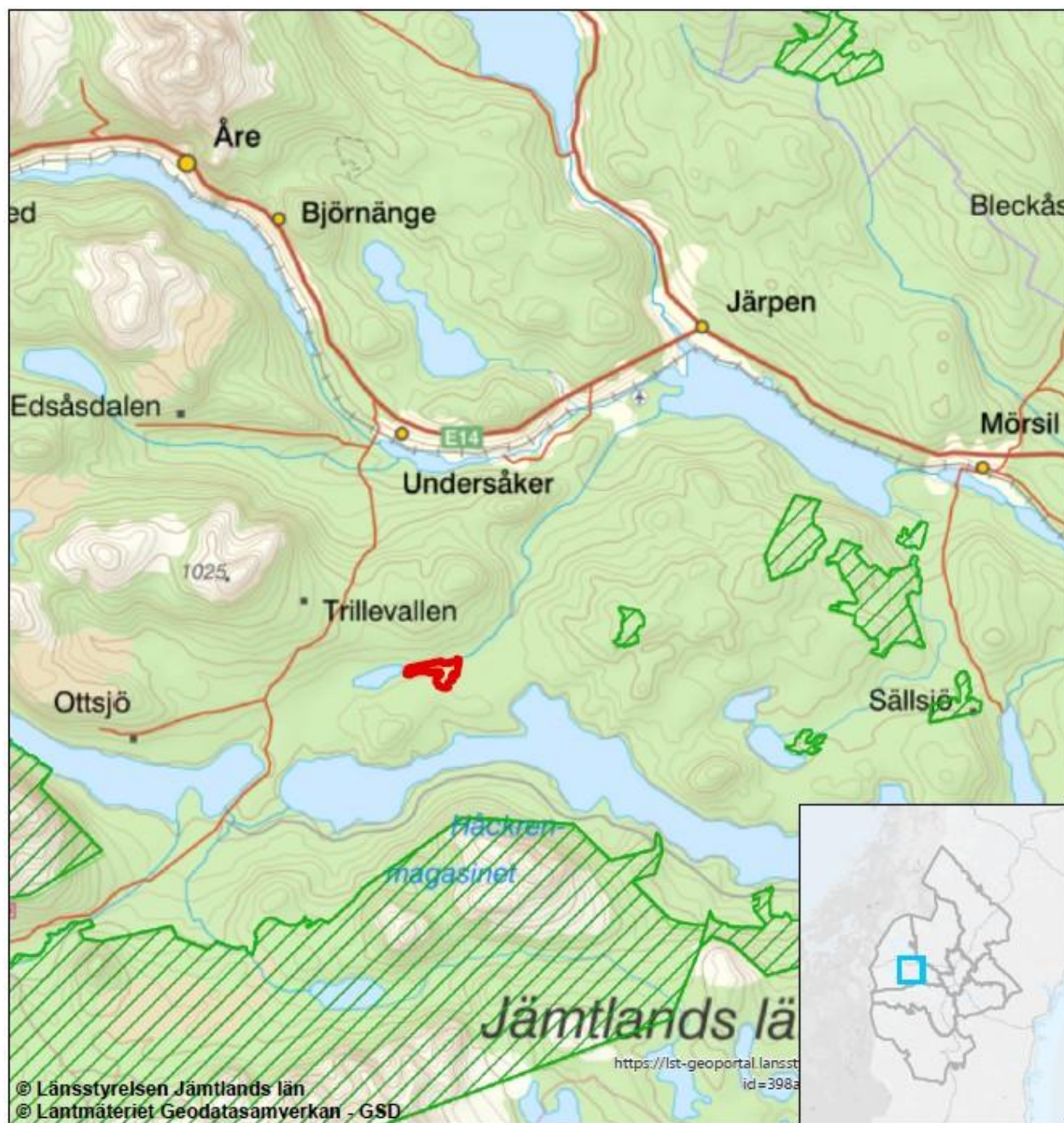
Skala: 1:15 000

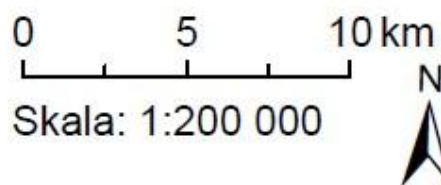
SWEREF 99 TM, Höjdkurvor 5 m intervall

Bilaga 2. Översiktskarta Naturreservatet Andsjövallen

- Gräns för naturreservatet Andsjövallen
- Övriga naturreservat

SWEREF 99 TM

Bilaga 3. Underhåll av väg

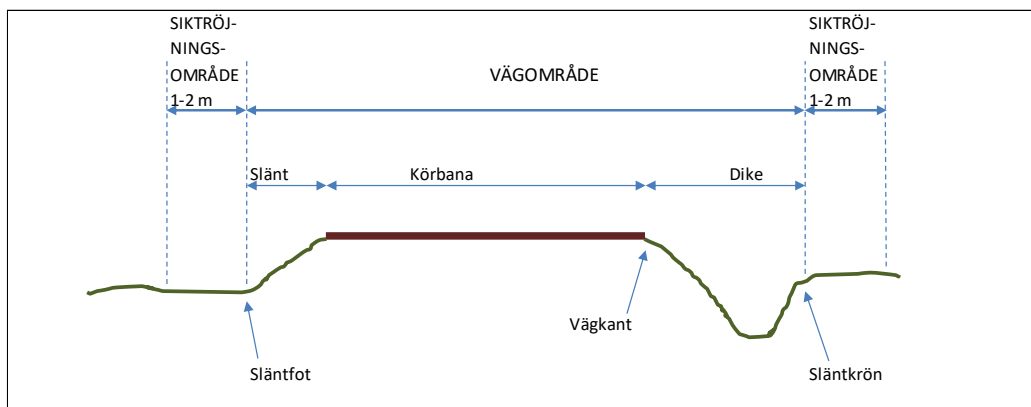
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, slåtter, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

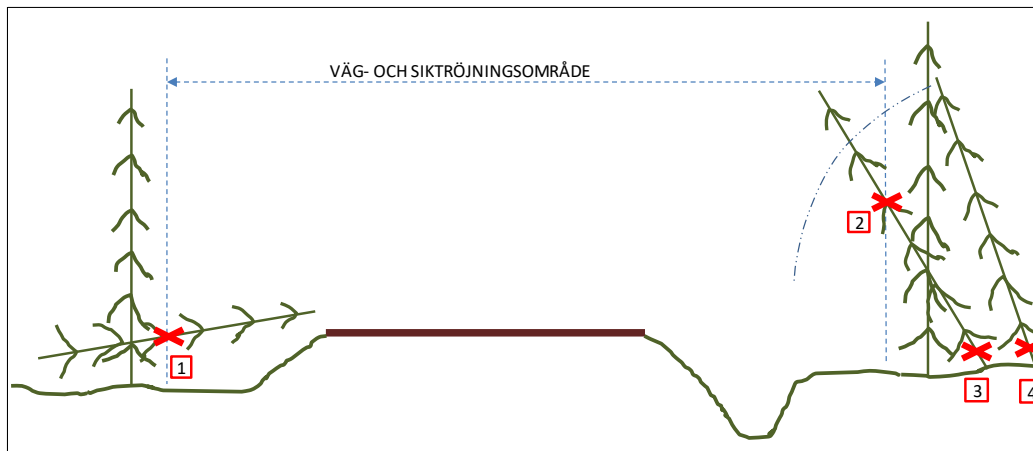
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länsstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kanträd med mera, i enlighet med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, ska väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Andsjövallen

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte.....	2
Beskrivning av naturreservatet	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	6
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	7
PLANDEL	8
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	8
Skötselområde A – Brandpräglad tallskog och grannaturskog (62 hektar)	8
Skötselområde B – Grannaturskog präglad av intern dynamik (3 hektar)	10
Skötselområde C – Våtmarksområden (13,5 hektar).....	12
Skötselområde D – Ungskog med contortatall (1,5 hektar).....	13
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	14
Utmärkning av naturreservatets gräns	14
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	14
Övriga uppgifter	15
Samråd med rennäringsen	15
Bränningsplan.....	15
Uppföljning.....	15
Tillsyn.....	16
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	16
Källförteckning	16
Bilaga 4a. Skötselplankarta Naturreservatet Andsjövallen.....	18

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturvärden knutna till brandpräglad tallnaturskog, grandominerad naturskog samt andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt. De delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall. Syftet kan även uppnås genom återinförande av bete.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn:	Andsjövallen
Kommun:	Åre
Län:	Jämtland
Fastighet:	Svensta 1:133
Markägare:	Persson Invest AB
Areal:	80 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jämtlands län

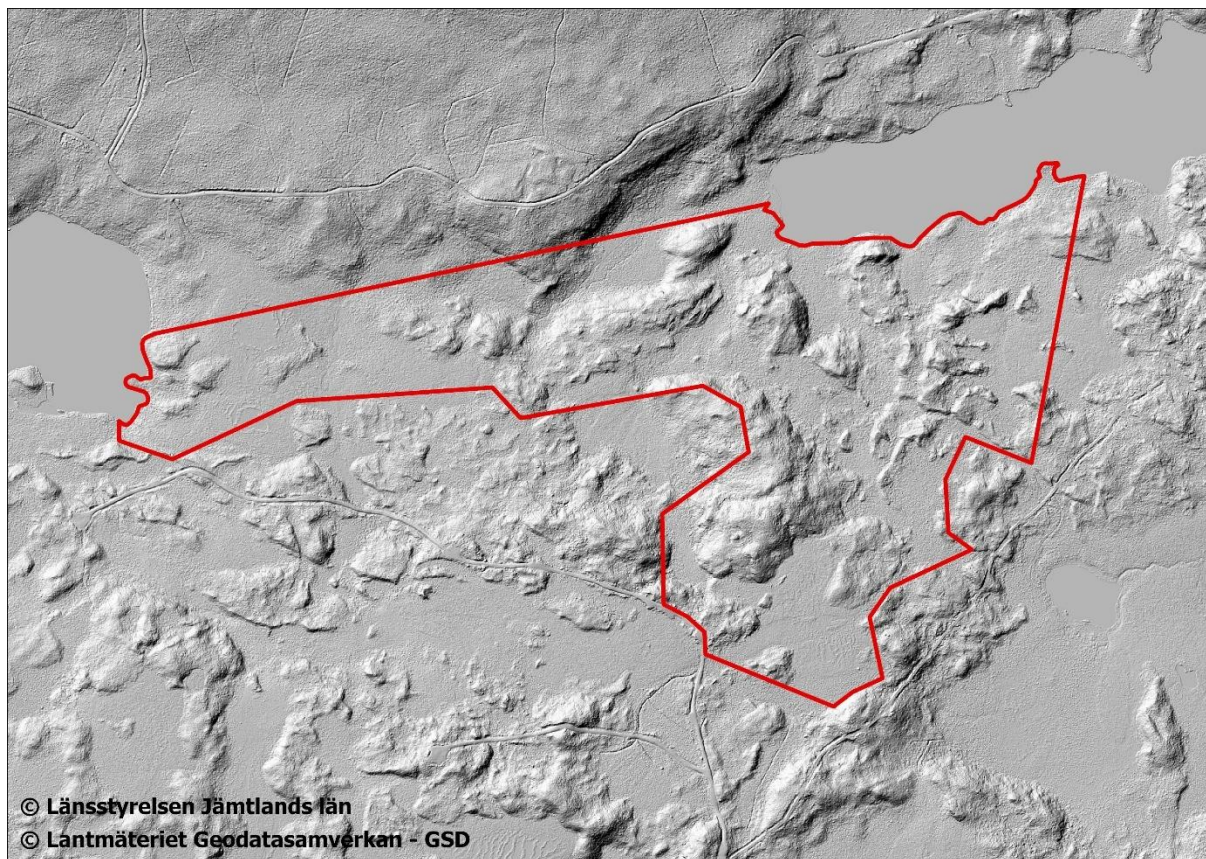
Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Andsjövallen ligger i Åre kommun och är beläget mellan Andsjön och Gulsjön, cirka två kilometer norr om Håckrenmagasinet och cirka fem kilometer sydöst om Trillevallen. Området är 80 hektar stort och består primärt av naturskogar som historiskt sett har präglats av brand, men också grannaturskogar och andra naturtyper, vilka beskrivs mer ingående under rubriken "Plandel".

Geologiska förhållanden

Området ligger i den naturgeografiska region som kallas "Fjällen i Dalarna, Härjedalen & S. Jämtland". Vid Gulsjöns södra strandkant är höjden över havet omkring 510 meter och de högsta partierna i söder når cirka 540 meter över havet. Berggrunden består av fyllit i södra delen med ett bälte av kvartsarenit mellan sjöarna i norra delen. Jordarterna är morän och torv. Terrängen är kuperad med böljande moränåsar, som till stor del är blockrika, vilka skiljs åt av flacka och fuktiga partier.

Figur 1. Höjdskuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer inom naturreservatet Andsjövallen.

Skogen

Skogsmarken består huvudsakligen av talldominerad (*Pinus sylvestris*) och brandpräglad skog längs områdets åsformationer. I de flacka partierna och fuktigare stråken finns det både grannaturskogar (*Picea abies*) och gransumpskogar präglade av intern beståndsdynamik.

Naturvärdena är främst kopplade till den brandpräglade tallskogen. Åsformationerna i naturreservatets östra del har den tydligaste prägeln av brand och utgör naturreservatets värdekärna med de högsta naturvärdena. Tallen dominerar tydligt, granen utgör endast en liten del av den underväxt som finns. Fältskiktet utgörs av fattiga ristyper, varav bottenskiktet ofta har en god förekomst av marklavar. Bitvis har skogen stavatallskaraktär, med relativt tätbevuxna partier av klenare tall som uppkommit efter den senaste branden. Trots detta finns det kvar ett flertal grova, mycket gamla tallar, inom dessa partier, som överlevt de senaste bränderna. I andra delar är skogen glesare, med högre andel av de grövre träden. Det finns iögonfallande mycket tallar med brandljud i området, varav flertalet av de grövre tallarna har dubbla brandljud och enstaka tallar har trippla brandljud. Det finns kvalitativ död ved av tall spritt i området, både i form av stående död ved, högstubbar samt lågor. Tillgången på kvalitativ död ved återspeglas av de arter som är funna i området, däribland gräddporing (*Sidera lenis*), fläckporing (*Anthoporia albobrunnea*) samt smalfotad taggsvamp (*Hydnellum gracilipes*), vilka samtliga har högt indikatorvärde för tallnaturskogar.

Åsen som sträcker sig i västlig till östlig riktning i naturreservatet norra del, strax sydväst om utloppet av bäcken till Gulsjön, har inte samma tydliga prägel av brand och utgörs i stället av barrblandskog med naturskogskaraktär. Det är endast det nordvända sluttningen som har tydlig prägel av brand, vilket också utgör de högsta naturvärdena längs denna ås. Trädslagsblandningen skiljer sig också då granen utgör en betydligt större andel, varav den bitvis dominerar. Det finns fortsatt naturvärden kopplat till intern beståndsdynamik, död ved och äldre träd i denna del av naturreservatet.

Inom naturreservatet finns det också mer renodlade grannaturskogar med höga naturvärden. I de fuktigare och blöta svackorna som är spridda i naturreservatet, samt skogarna intill bäcken som rinner mellan Andsjön och Gulsjön, där branden inte haft samma påverkan, har granen kvarstått som det dominerande trädslaget sedan länge. Dessa granskogar, varav vissa utgörs av sumpskog, hyser höga till mycket höga naturvärden, kopplat till kontinuitet av äldre granar samt tillförsel av död ved. Typiska arter för naturtypen, såsom granticka (*Porodaedalea chrysoloma*) och gammelgransskål (*Pseudographis pinicola*) är funna i dessa delar. Området i naturreservatets västra del, mellan Andsjön och myren, utgörs av ett område med grannaturskog på frisk till torr mark, i lätt kuperad terräng, som inte heller påverkats av tidigare bränder. Området hyser höga naturvärden kopplat till intern beståndsdynamik, med luckor, stor diameter- och åldersspridning samt rikliga mängder död ved av gran.

Lövträdsinslaget i naturreservatet är relativt sparsamt. Det finns spridda grupper av asp (*Populus tremula*), i enstaka fall av grövre dimensioner. Det finns enstaka sälgar (*Salix caprea*), både längs åsar och i fuktiga svackor, varav några är prydda med skrovellav (*Lobaria scrobiculata*) och stuplav (*Nephroma bellum*). Björk (*Betula spp.*) är mer vanligt förekommande i naturreservatets fuktigare områden, huvudsakligen av klenare dimensioner.

Skogsmarken omfattar två områden med ungskog. Det ena området ligger intill naturreservatets södra gräns, intill vägen, och utgörs av en ungskog av contortatall (*Pinus contorta*). I naturreservatets östra del finns det upphuggna gator som har föryngrats med tall. Det finns spår av äldre plockhuggning längs majoriteten av naturreservatets åsar, vilket syns på gamla, nedbrutna stubbar. Det finns även ett område i reservatets norra del, på åsen strax sydväst om utloppet av bäcken som rinner ut i Gulsjön, med färskare stubbar på höjden av åsen, där plockhuggning utförts i modern tid. En skoterled går mellan Andsjön och Gulsjön, inom och strax utanför naturreservatets norra gräns.

Våtmarker

Naturreservatet har huvudsakligen tre områden med våtmark. En myr ligger i naturreservatets västra del och stäcker sig österut i ett skog-myrkomplex, med mindre myrpartier spridda mellan skogsmarken, i svackan mellan Andsjön och Gulsjön. Två mindre myrar i ligger i reservatets östra och södra kant. Samtliga myrar utgörs av trädbevuxna fattigkärr. Bottenskiktet utgörs av vitmossor på de fastare delarna och i de blötaste delarna tar starrväxter över fältskiktet. På myrarna dominerar tallen, med gamla snedvridna stammar och platta kronor.

Naturvårdsarter

I artförteckningen nedan, tabell 1 anges några naturvårdsarter funna i naturreservatet Andsjövallen. Naturvårdsarter är enligt ArtDatabanken arter som är extra skyddsvärda, arter som indikerar att ett område har höga naturvärden eller arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Inom begreppet naturvårdsarter återfinns rödlistade arter, fridlysta arter, nyckelarter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter.

Tabell 1. Artförteckning över hitintills funna rödlistade arter i naturreservatet Andsjövallen samt andra naturvårdsarter som indikerar höga naturvärden inom området.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Signalart
Lavar			
Blanksvart spiklav	<i>Calicium denigratum</i>	NT	
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT	
Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT	
Kolflarnlav	<i>Carbonicola anthracophila</i>	NT, ^	
Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT	
Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>		S
Vedskivlav	<i>Hertelidea botryosa</i>	NT, ^	
Vedflamlav	<i>Ramboldia elabens</i>	NT, ^	
Svampar			
Dropptaggsvamp	<i>Hydnellum ferrugineum</i>		S
Fläckporing	<i>Anthoporia albobrunnea</i>	VU, ^	
Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT	
Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>		
Gränsticka	<i>Phellopilus nigrolimitatus</i>	NT	
Gräddporing	<i>Sidera lenis</i>	VU	
Hornvaxskinn	<i>Crustoderma corneum</i>	NT	
Nordtagging	<i>Odonticium romellii</i>	NT	
Smalfotad taggsvamp	<i>Hydnellum gracilipes</i>	VU, ^	
Fåglar			
Lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	NT, §	
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT, §	

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2020: VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter (S) enligt Skogsstyrelsen 2023. Signalart är en art som inte är rödlistad men

ändå en naturvårdart som signalerar höga naturvärden enligt Skogsstyrelsen 2023. § = Skyddad enligt Artskyddsförordningens (SFS 2007:845) paragraf 4. ^ = Art som gynnas av brand.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Området är sannolikt påverkat av utmarksbete då det funnits ett flertal fäbodan i närområdet. Generalstabskartan från 1903 och 1935 visar att det finns fyra fäbodan som ligger nära naturreservatet; Andsjövällen fäbod, Toppvällen fäbod, Gulsjövällen fäbod och Nyvällen fäbod, varav de tre förstnämnda finns med i nutida kartor. Det finns även spår efter plockhuggning inom naturreservatet.

En del för Länsstyrelsen okända forn- och/eller kulturlämningar kan förekomma inom området.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget ligger inom Tåssåsen samebys vinterland och område för vintergrupper samt inom Handölsdalens samebys vinterland. Hela naturreservatet är beläget inom kärnområde av riksintresse för rennäring gällande särskilt viktigt vinterbete (Tåssåsens sameby enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).

Friluftsliv

Området används huvudsakligen som jaktmark. Även om Andsjön och Gulsjön, vilka angränsar till naturreservatet, inte är allmänt kända för fritidsfiske samt inte ingår i något fiskevårdsområde, kan fiske inte uteslutas längs naturreservatets gräns. Vägen är till naturreservatet är försedd med bom, vilket gör att området är relativt svårtillgängligt de perioder bommen är stängd, varför besöksstrycket från allmänheten inte bedöms bli särskilt stort.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Brandpräglad tallskog med gamla brandskadade träd, torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier.
- Grandominerade "brandrefugier" präglade av intern beståndsdynamik, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter, marklevande svampar samt naturskogsgynnade och hålhäckande fåglar.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet, men om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP (tabell 2) inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 2. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen.

Åtgärdsprogram	Kommentar
Brandinsekter i boreal skog	Troligen förekommer ingen av de berörda arterna i naturreservatet nu. Då stora arealer skogsmark inom naturreservatet planeras att naturvårdsbrännas bör detta åtgärdsprogram ändå beaktas.
Skalbaggar på nyligen död tall	Länsstyrelsen har ingen kännedom om de berörda arterna förekommer i naturreservatet nu. Då stora arealer skogsmark planeras att naturvårdsbrännas, och då skapa ny död ved, bör detta åtgärdsprogram ändå beaktas.
Skalbaggar på äldre död tallved	Länsstyrelsen har ingen kännedom om de berörda arterna förekommer i naturreservatet nu. Då det finns en stor mängd äldre död ved samt att stora arealer skogsmark planeras att naturvårdsbrännas, och då skapa äldre död ved på sikt, bör detta åtgärdsprogram ändå beaktas.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet har delats in i fyra skötselområden (A-D) där den långsiktiga förvaltningen av områdets främsta skogliga naturvärden skiljer sig åt. Område A består av brandpräglad och talldominerad skog längs naturreservatets åsar, som skiljs åt av fuktigare grannaturskogar. Område B utgörs av grandominerad naturskog där naturvärdena främst är knutna till intern dynamik. Område C utgörs av våtmark med mindre skogspartier och skyddszoner av skogsmark. Område D utgörs av ett lite område med ungskog som är föryngrad med contortatall.

Skötselområde A – Brandpräglad tallskog och grannaturskog (62 hektar)

Beskrivning

Skötselområde A utgörs av ett variationsrikt område, med böljande tallåsar med tydlig prägel av brand som skiljs åt av flacka partier eller svackor som ofta domineras av gran. Naturvärdena är främst kopplade till den brandpräglade tallskogen. Åsformationerna i södra och östra delen av skötselområdet har den tydligaste prägeln av brand och området har ett av de högsta naturvärdena i naturreservatet. Tallen dominerar tydligt, granen utgör endast en liten del av den underväxt som finns. Fältskiktet utgörs av fattiga ristyper, varav botten-skiktet ofta har en god förekomst av marklavar. Bitvis har skogen stavatallskaraktär, med relativt tätbevuxna partier av klenare tall som uppkommit efter den senaste branden. Trots detta står det kvar flertalet grova, mycket gamla tallar, inom dessa partier, som överlevt de senaste bränderna. I andra delar är skogen glesare, med högre andel av de grövre träden. De äldsta tallarna har grov bark och platta kronor, varav en stor andel av de äldsta träden är över 300 år. Det finns iögonfallande mycket tallar med brandljud i hela detta område, varav många av de grövre tallarna har dubbla brandljud och det finns även enstaka tallar med trippla brandljud. Det finns kvalitativ död ved av tall spritt i området, både i form av stående död ved, högstubbar samt lågor. Den döda veden utgörs av såväl hård silverved, som kraftigt nedbrutna tallågor och kolad död ved. Bitvis är det rikliga mängder död ved, primärt i form av lågor, men även av högstubbar och stående död ved i vissa områden.

Åsen som sträcker sig i västlig till östlig riktning i skötselområdets västra del, har inte samma tydliga prägel av brand och utgörs i stället av barrblandskog med naturskogskaraktär. Det är endast det nordvända sluttningen som har tydlig prägel av brand, vilket också utgör de högsta naturvärdena längs denna ås. På toppen av åsen och den sydvända sluttningen så upphör brandljuden och övriga brandpräglade strukturer. Trädslagsblandningen skiljer sig också. Gran utgör en betydligt större andel och dominerar bitvis. Framför allt dominerar gran i den sydvända sluttningen och västra delen av åsen. Överståndare av tall finns längs hela åsen, men de är inte lika gamla som i de tydligt brandpräglade delarna i naturreservatet. Ett parti har spår av färsk stubbar, men utgör ett relativt litet område sett till storleken av detta sammanhängande område. Det finns fortsatt naturvärden kopplat till intern beståndsdynamik, död ved och äldre träd i denna del av naturreservatet.

Mellan åsarna finns det mer renodlade grannaturskogar med höga naturvärden. I de fuktigare och blöta svackorna som är spridda i naturreservatet, samt skogarna intill bäcken som rinner

mellan Andsjön och Gulsjön, där branden inte haft samma påverkan, har gran kvarstått som det dominerande trädslaget sedan länge. Dessa granskogar, varav vissa utgörs av sumpskog, hyser höga till mycket höga naturvärden, men då kopplat till kontinuitet av äldre granar samt tillförsel av död ved. Flertalet av de äldsta granarna är rötade, vilket även syns på den döda veden, varav många lågor är gamla rötbrott. Typiska arter för naturtypen, såsom granticka är funna i dessa delar.

Inslaget av lövträd i skötselområde A är relativt sparsamt. Det finns spridda grupper av asp, i enstaka fall av grövre dimensioner längs åsformationerna. Det finns enstaka sälgar, både längs åsar och i fuktiga svackor. Björk är mer vanligt förekommande i naturreservatets fuktigare områden. Genom skötselområdets norra del löper ett mindre vattendrag mellan Andsjön och Gulsjön.

Två upphuggna gator i skötselområdets centrala del består av ungskog som föryngrats med tall, dessa områden skulle kunna möjligen kunna nyttjas som vägar in i området vid naturvårdsbränning. I områdets norra del löper ett mindre vattendrag mellan Gulsjön och Andsjön. Området är sannolikt påverkat av utmarksbete då det funnits ett flertal fäbodan i närområdet. Längst del av skötselområdets östra gräns kan visst inslag av contortatall finnas vilket behöver beaktas inför eventuell naturvårdsbränning.

Figur 2. Skötselområde A: Grova tallar och hård död ved med brandljud (vänster bild), tallskog med stavatallskaraktär (bild i mitten), gransumpskog i fuktigare stråk mellan åsar (höger bild).

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av ett variationsrikt landskap med naturskogsartad och talldominerad barrskog i de brandpräglade områdena samt grannaturskog i de delar av skötselområdet som är knutna till intern beståndsdynamik för gran. Skötselområdets struktur och sammansättning ska efterliknade de naturliga variationer som uppstått av det kuperade landskapet med dess varierande markförhållanden och fuktighet.

I de delar av naturreservatet som är tydligt präglad av brand, ska branden fortsatt ha en roll i områdets fortsatta utveckling. Där det inte är möjligt att bränna kan brandefterliknande åtgärder, såsom katning av tallar, utföras. I perioder efter brand/bränning är delområden öppna och präglade av betydande mängder brandskadade träd samt död och kolad ved. I senare stadier efter brand är områdena mer slutna. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, vedlevande insekter och hackspettar.

Den grandominerade naturskogen och sumpskogens struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik, med stor andel gamla träd samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske och tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt genom naturliga processer. Det ska finnas rikliga och stabila populationer av för naturtypen typiska arter inom artgrupperna mark- och vedlevande svampar, mossor, lavar, vedlevande insekter samt naturskogsgynnade och hackspettar. Områdena i skötselområde A som utgörs av grannaturskogar är inte lämpliga att naturvårdsbrännas, förvaltningsinriktningen i dessa områden bör vara fri utveckling.

Skötselområdet ska ha en naturlig hydrologi och vara fritt från för området främmande arter.

Arealen brandpräglad tallskog med omgivande grannaturskog ska vara 62 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Naturvårdsbränning och/eller avveckling av gran samt brandefterliknande åtgärder.
- Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Upprättande av plan för naturvårdsbränning eller för brandefterliknande åtgärder samt utförande av åtgärder enligt plan.
- Vid behov ska lavfragment spridas efter naturvårdsbränning för att påskynda marklavens återväxt.
- Upprättande av plan för inventering av brandgynnade insekter och svampar, samt för uppföljande inventeringar efter att skötselåtgärder vidtagits.
- Vid observation av för området främmande arter tas växter bort genom mekaniska metoder och djur genom jakt.

Dessutom ska följande lägre prioriterade åtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Upprättande av plan för återställning av vattendragets naturliga strukturer och vård av omgivande strandzon samt åtgärder enligt plan.
- Återinförande av bete i områden där bete tidigare bedrivits och det bedöms gynna naturvärdena.

Skötselområde B – Grannaturskog präglad av intern dynamik (3 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av ett relativt litet och isolerat område som utgörs av grandominerad naturskog på frisk till torr mark, i lätt kuperad terräng. Skötselområdet är geografiskt separerat

från övriga brandpräglade åsar, med bäcken i norr, Andsjön i väst samt myren i öst. Naturvärdena är primärt knutna till gran och intern beståndsdynamik, med luckor, stor diameter- och åldersspridning samt rikliga mängder död ved av gran. Området är sannolikt påverkat av utmarksbete då det funnits ett flertal fåbodar i närområdet. Det finns en liten andel tall inom skötselområdet, huvudsakligen i den östliga kanten ner mot myren.

En stig går genom skötselområdet, från södra delen och österut, mot ett jaktpass på myrholmen.

Figur 3. Skötselområde B: Grannaturskog präglad av intern dynamik.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av grandominerad naturskog. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, vedlevande insekter och hackspettar.

Arealen grannaturskog ska vara 3 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Vid observation av för området främmande arter tas växter bort genom mekaniska metoder och djur genom jakt.

Dessutom ska följande lägre prioriterade åtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Återinförande av bete i områden där bete tidigare bedrivits och det bedöms gynna naturvärdena.

Skötselområde C – Våtmarksområden (13,5 hektar)

Beskrivning

Skötselområde C består huvudsakligen av tre områden med våtmark. En myr ligger i naturreservatets västra del och två andra, mindre, myrar ligger i reservatets östra och södra kant. Samtliga myrar utgörs av trädbevuxna fattigkärr, varav samtliga har naturlig hydrologi. Bottenskiktet utgörs av vitmossor på de fastare delarna och i de blötaste delarna tar starrväxter över fältskiktet. På myrarna dominerar tallen, med gamla snedvridna stammar och platta kronor. Det finns även senvuxen, gammal gran i klena dimensioner samt klen björk. Vissa delar av myrarna har även spridda förekomster av stående död silverved.

Figur 4. Skötselområde C: Våtmarksområde med gamla tallar.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av en mosaik av öppna och delvis trädbevuxna kärr. Våtmarkerna ska ha en naturlig hydrologi och näringsstatus samt vara fria från körsador. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtyperna typiska arter inom artgrupperna av mossor, kärlväxter, insekter och fåglar.

Arealen våtmark ska vara 13,5 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Vid observation av för området främmande arter tas växter bort genom mekaniska metoder och djur genom jakt.

Dessutom ska följande lägre prioriterade åtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Återinförande av bete i områden där bete tidigare bedrivits och det bedöms gynna naturvärdena.

Skötselområde D – Ungskog med contortatall (1,5 hektar)*Beskrivning*

Skötselområdet utgörs ett litet område som är föryngrat med contortatall efter år 2010.

Bevarandemål

Skötselområdet ska vara fritt från contortatall och på lång sikt bestå av tallnaturskog.

Skötselområdets struktur och sammansättning ska efterliknade de brandpräglade områdena i skötselområde A. Skötselområde D kan i ett längre perspektiv komma att uppgå i skötselområde A.

Branden ska ha en roll i områdets fortsatta utveckling, efter att contortatall har avvecklats. Där det inte är möjligt att bränna kan brandefterliknande åtgärder, såsom katning av tallar, utföras. I perioder efter brand/bränning är delområden öppna och präglade av betydande mängder brandskadade träd samt död och kolad ved. I senare stadier efter brand är områdena mer slutna. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, vedlevande insekter och hackspettar.

Arealen brandpräglad tallskog ska vara 1,5 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Avveckling av contortatall.
- Naturvårdsbränning och/eller avveckling av gran samt brandefterliknande åtgärder.

Skötselåtgärder

- Borttagande av contortatall.
- Upprättande av plan för naturvårdsbränning samt utförande av åtgärder enligt plan.
- Vid behov ska lavfragment spridas efter naturvårdsbränning för att påskynda marklavens återväxt.
- Upprättande av plan för inventering av brandgynnade insekter och svampar, samt för uppföljande inventeringar efter att skötselåtgärder vidtagits.
- Vid observation av för området främmande arter tas växter bort genom mekaniska metoder och djur genom jakt.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Andsjövallen är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck och ett större antal besökare. Områdets karaktär med relativt svårframkomlig terräng minskar dock sannolikheten för att det sker i nämnvärd omfattning. Vägen till området är tidvis även bommad.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets entré.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Andsjövallen finns i tabell 2.

Tabell 2. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Andsjövallen samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
Hela naturreservatet	Borttagande av för området främmande arter.	1	Vid behov	Återkommande vid behov
A och D	Upprättande av plan för naturvårdsbränning/brandefterliknade åtgärder inklusive avveckling av gran.	1	Inom 5 år	Engångsåtgärd
A och D	Åtgärder enligt upprättad plan för naturvårdsbränning/brandefterliknade åtgärder inklusive avveckling av gran.	1	Enligt plan	Enligt plan
A och D	Upprättande av plan för inventeringar av brandgynnade insekter och svampar.	1	Inom 5 år	Engångsåtgärd
A och D	Inventeringar av brandgynnade insekter och svampar enligt plan.	1	Enligt plan	Enligt plan
A	Upprättande av plan för hydrologisk återställning av vattendrag samt åtgärder enligt plan.	3	Vid behov	Engångsåtgärd
D	Undanröjande av contortatall.	1	Inom 2 år	Återkommande vid behov
A, B och C	Bete	3	Inom 15 år	Vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla.	1	Inom två år	Underhåll vid behov

Övriga uppgifter

Samråd med rennärigen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs ska samråd ske med berörda samebyar. Även i samband med att plan för naturvårdsbränning och/eller plan för brandefterliknande åtgärder tas fram ska samråd med Tåssåsens och Handölsdalens sameby genomföras.

Bränningsplan

Syftet med en bränningsplan är bland annat att tydligt redovisa bränningsområdets avgränsning (geografiskt och i terrängen), beskriva kvalitativa mål med bränningen ur naturvårdessynpunkt samt att tydliggöra bränningsplaneringen ur säkerhetssynpunkt. I samband med bränningsplaneringen ska samråd med berörda samebyar ske.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer.

Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Art- och habitatskyddsdirektivet 1992. Rådets (EU) direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.
- Roturier, S, m.fl. 2017. Restaurering av renlavsbete efter skogsbrand. Fakta Skog, Sveriges Lantbruksuniversitet, nr 15.
- Fågeldirektivet 2009. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2012. Strategi för naturvårdsbränning och spontana bränder i skyddade områden i Jämtlands län 2012-2021. Diariennr. 511-3838-2012.
- Naturvårdsverket 2005. Naturvårdsbränning. Vägledning för brand och bränning i skyddad skog. Naturvårdsverkets Rapport 5438.
- Naturvårdsverket 2005. Naturskyddsåtgärder i skogmyrmosaiker. Vägledning. Naturvårdsverkets Rapport 5516.
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av brandinsekter i boreal skog. Naturvårdsverket rapport 5610.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket 2013. Åtgärdsprogram för skalbaggar på nyligen död tall, 2014-2018. Naturvårdsverket rapport 6599.
- Naturvårdsverket 2014. Åtgärdsprogram för skalbaggar på äldre död tallved, 2014-2018. Naturvårdsverket rapport 6629.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.
- Skogsstyrelsen 2020. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.
- Skogsstyrelsen 2023. Komplette förteckning över Skogsstyrelsens signalarter, version 2023-1. Skogsstyrelsen, Jönköping
- Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k.n.
- Åre kommun 2017. Kommuntäckande översiktsplan, Åre kommun, Jämtlands län.
- Åre kommun 2023. Tematiskt tillägg för vindkraft Åre kommun, Jämtlands län.

Källor från internet

Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.

Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan Åre 1903 och 1935, Ekonomiska kartan Gulsjön 1976, . <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.

Naturvårdsverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald.

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>.

Naturvårdsverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>

Naturvårdsverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>.

Naturvårdsverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat.

<http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlstade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Övriga källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatabas 2025-09-17. ©

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

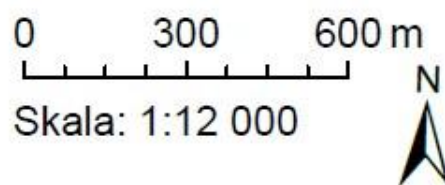
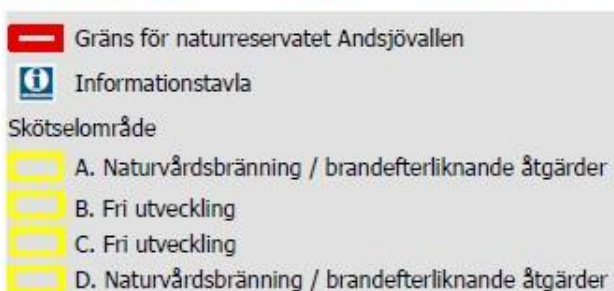
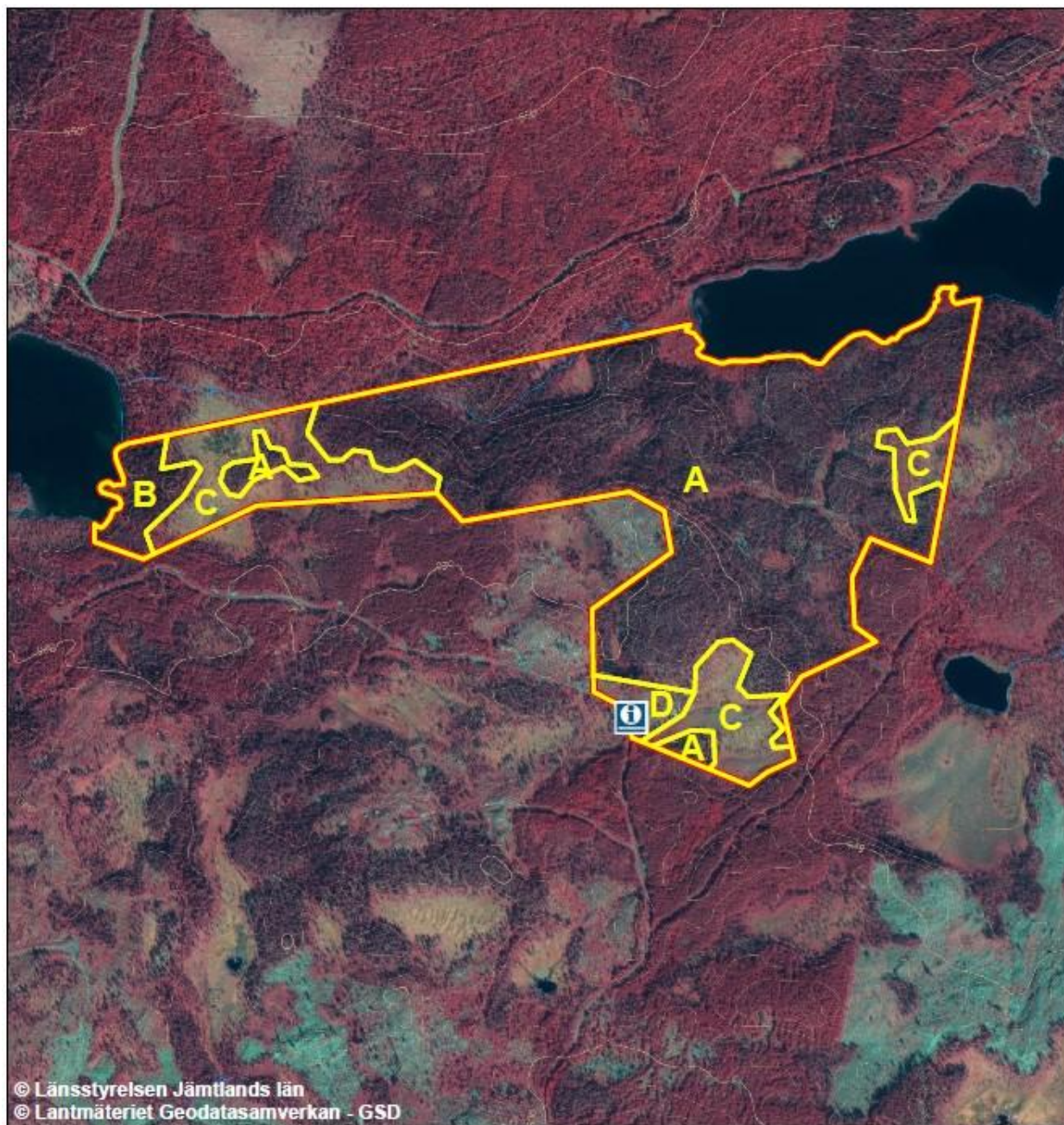
Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2025-09-17. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Bilaga 4a. Skötselplankarta Naturreservatet Andsjövallen

SWEREF 99 TM, Höjdkurvor 5 m intervall